

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՕՐԵՆՔԸ

ԱՆՁՆԱԿԱՆ ՏՎՅԱԼՆԵՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

ԳԼՈՒԽ 1.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 1. Օրենքի նպատակը և կարգավորման առարկան

1. Սույն օրենքի նպատակն է ապահովել Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 23-րդ հոդվածով և միջազգային պայմանագրերով սահմանված՝ անձնական և ընտանեկան կյանքի անձեռնմխելիության իրավունքի, մասնավորապես՝ անձնական տվյալները մշակելու ընթացքում մարդու իրավունքների ու ազատությունների պաշտպանությունը:

2. Սույն օրենքը կարգավորում է պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմինների, պետական կամ համայնքային հիմնարկների կամ կազմակերպությունների, իրավաբանական կամ ֆիզիկական անձանց կողմից անձնական տվյալները մշակելու, դրանց նկատմամբ պետական հսկողություն իրականացնելու կարգն ու պայմանները, ինչպես նաև օրենքի պահանջները խախտելու համար պատասխանատվությունը:

3. Պետական և ծառայողական, բանկային, նոտարական, ապահովագրական, գաղտնիք համարվող, ազգային անվտանգությանը և պաշտպանությանը առնչվող գործողությունների ժամանակ օգտագործվող, ինչպես նաև փողերի լվացման և ահաբեկչության դեմ պայքարի, օպերատիվ-հետախուզական գործունեության ընթացքում և դատավարություններում, օրենքով թույլատրված հանրամատչելի, ֆիզիկական անձանց կողմից բացառապես անձնական, ընտանեկան, կենցաղային

նպատակներով օգտագործվող անձնական տվյալների հետ կապված հարաբերությունները չեն հանդիսանում սույն օրենքի կարգավորման առարկա:

4. Այլ օրենքներով կարող են սահմանվել անձնական տվյալներ մշակելու, հսկողություն իրականացնելու այլ կարգ ու պայմաններ:

Հոդված 2. Անձնական տվյալների մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությունը

1. Անձնական տվյալները մշակելու հետ կապված հարաբերությունները կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությամբ, Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերով, սույն օրենքով, այլ օրենքներով, ինչպես նաև օրենքով նախատեսված դեպքերում՝ այլ իրավական ակտերով:

Հոդված 3. Հիմնական հասկացությունները

1. Սույն օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացություններն են՝

1) **անձնական տվյալ**՝ ֆիզիկական անձին վերաբերող ցանկացած տեղեկություն (գրավոր կամ տեսագրությունների կամ ձայնագրությունների կամ այլ տեսքով), որը թույլ է տալիս կամ կարող է թույլ տալ ուղղակի կամ անուղղակի կերպով նույնականացնել անձի ինքնությունը.

2) **անձնական տվյալների մշակում**՝ անկախ իրականացման ձևից և եղանակից (այդ թվում՝ ավտոմատացված, տեխնիկական ցանկացած միջոցներ կիրառելու կամ առանց դրանց) ցանկացած գործողություն կամ գործողությունների խումբ, որը կապված է անձնական տվյալները հավաքելու կամ ձայնագրելու կամ մուտքագրելու կամ համակարգելու կամ կազմակերպելու կամ պահպանելու կամ օգտագործելու կամ վերափոխելու կամ վերականգնելու կամ տարածելու կամ փոխանցելու կամ ուղղելու կամ ուղեփակելու կամ ոչնչացնելու կամ այլ գործողություններ կատարելու հետ.

3) **անձնական տվյալներ մշակող**՝ պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմին, պետական կամ համայնքային հիմնարկ կամ

կազմակերպություն, իրավաբանական կամ ֆիզիկական անձ, որը կազմակերպում և (կամ) իրականացնում է անձնական տվյալների մշակում.

4) **տվյալների սուբյեկտ**՝ ֆիզիկական անձ, ում վերաբերում են անձնական տվյալները.

5) **տվյալների բազա**՝ որոշակի հատկանիշներով համակարգված անձնական տվյալների ամբողջություն.

6) **տեղեկատվական համակարգ**՝ տվյալների բազայում ներառված անձնական տվյալների, դրանց էլեկտրոնային կամ ոչ էլեկտրոնային եղանակով մշակելու համար կիրառվող տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կամ տեխնիկական միջոցների ամբողջություն.

7) **անձնական տվյալների ապանձնավորում**՝ գործողություններ, որոնց արդյունքում նարավոր չէ որոշել տվյալների պատկանելությունը կոնկրետ տվյալների սուբյեկտին.

8) **անձնական տվյալների տարածում**՝ անձնական տվյալները որոշակի կամ անորոշ շրջանակի անձանց փոխանցելուն կամ դրանց հետ ծանոթացնելուն ուղղված գործողություն, այդ թվում՝ զանգվածային լրատվության միջոցներով անձնական տվյալները հրապարակելը, տեղեկատվական հաղորդակցման ցանցերում տեղադրելը կամ այլ եղանակով անձնական տվյալները այլ անձի մատչելի դարձնելը.

9) **անձնական տվյալների օգտագործում**՝ անձնական տվյալների հետ կատարվող գործողություն, որի ուղղակի կամ անուղղակի նպատակը կարող է լինել որոշումների ընդունումը, կարծիք ձևավորելը իրավունքներ ձեռք բերելը, իրավունքներ կամ արտոնություններ տրամադրելը, իրավունքները սահմանափակելը կամ զրկելը, ինչպես նաև ցանկացած այլ նպատակի իրագործումը, որոնք տվյալների սուբյեկտի կամ երրորդ անձանց համար առաջացնում կամ կարող են առաջացնել իրավական հետևանքներ կամ այլ կերպ առնչվել նրանց իրավունքներին ու ազատություններին.

10) **անձնական տվյալների ուղեփակում**՝ անձնական տվյալները հավաքելու, մուտքագրելու, համակարգելու, տարածելու (այդ թվում՝ փոխանցելու) և օգտագործելու հնարավորության ժամանակավոր կասեցում.

11) **անձնական տվյալների ոչնչացում**՝ գործողություն, որի արդյունքում հնարավոր չէ վերականգնել տեղեկատվական համակարգում առկա անձնական տվյալների բովանդակությունը.

12) **անձնական կյանքի տվյալներ**՝ անձի անձնական կյանքի, ընտանեկան կյանքի, ֆիզիկական, ֆիզիոլոգիական, մտավոր, սոցիալական վիճակի վերաբերյալ կամ նման այլ տեղեկություններ.

13) **կենսաչափական անձնական տվյալներ**՝ անձի ֆիզիկական, ֆիզիոլոգիական և կենսաբանական առանձնահատկությունները բնութագրող տեղեկություններ.

14) **հատուկ կատեգորիայի անձնական տվյալներ**՝ անձի ռասայական, ազգային պատկանելությանը կամ էթնիկ ծագման, քաղաքական հայացքներին, կրոնական կամ փիլիսոփայական համոզմունքներին, արհեստակցական միությանն անդամակցությանը, առողջական վիճակին ու սեռական կյանքին վերաբերող տեղեկություններ.

15) **հանրամատչելի անձնական տվյալներ**՝ տեղեկություններ, որոնք տվյալների սուբյեկտի համաձայնությամբ կամ իր տվյալները հանրամատչելի դարձնելուն ուղղված գիտակցված գործողությունների կատարմամբ մատչելի են դառնում որոշակի կամ անորոշ շրջանակի անձանց համար, ինչպես նաև այն տեղեկությունները, որոնք օրենքով նախատեսված են որպես անձնական գաղտնիք չհամարվող տեղեկություններ.

16) **լիազորված անձ**՝ իրավաբանական կամ ֆիզիկական անձ, պետական կամտեղական ինքնակառավարման մարմին, պետական կամ համայնքային հիմնարկ կամ կազմակերպություն, որին տվյալների մշակողի կողմից օրենքով սահմանված դեպքերում կամ պայմանագրի հիման վրա պատվիրվել է հավաքել, մուտքագրել, համակարգել կամ այլ կերպ մշակել անձնական տվյալներ.

17) **երրորդ անձ**՝ ցանկացած անձ, մարմին, հիմնարկ կամ կազմակերպություն, որը չի հանդիսանում տվյալների սուբյեկտ, անձնական տվյալների մշակող կամ լիազորված անձ և որի իրավունքները կամ օրինական շահերը շոշափվում կամ կարող են շոշափվել անձնական տվյալները մշակելու արդյունքում:

ԳԼՈՒԽ 2.

ԱՆՁՆԱԿԱՆ ՏՎՅԱԼՆԵՐ ՄՇԱԿԵԼՈՒ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ

Հոդված 4. Օրինականության սկզբունք

1. Անձնական տվյալներ մշակողը պարտավոր է հետևել և ապահովել, որ տվյալները մշակվեն օրենքի պահանջների պահպանմամբ՝ օրինական ձևով:

2. Անձնական տվյալները մշակվում են օրինական և որոշակի նպատակներով և առանց տվյալների սուբյեկտի համաձայնության չեն կարող օգտագործվել այլ նպատակներով:

3. Անձնական տվյալներ մշակողը պարտավոր է անձնական տվյալները մշակել նվազագույն այն քանակով, որն անհրաժեշտ է օրինական նպատակներին հասնելու համար:

4. Արգելվում է այնպիսի անձնական տվյալների մշակումը, որոնք անհրաժեշտ չեն տվյալները մշակելու օրինական նպատակի համար կամ անհամատեղելի են դրա հետ:

5. Արգելվում է անձնական տվյալների մշակումը, եթե տվյալները մշակելու նպատակին հնարավոր է հասնել ապանձնավորված կերպով:

6. Անձնական տվյալները պետք է պահպանվեն այնպես, որ բացառվի անհատների հետ դրանց նույնականացումն ավելի երկար ժամկետով, քան անհրաժեշտ է դրանց նախօրոք որոշված նպատակներին հասնելու համար:

Հոդված 5. Համաչափության սկզբունք

1. Տվյալների մշակումը պետք է հետապնդի նպատակ, դրան հասնելու միջոցները պետք է լինեն պիտանի, անհրաժեշտ և չափավոր:

Հոդված 6. Հավաստիության սկզբունք

1. Օրենքի հիման վրա մշակվող անձնական տվյալը պետք է լինի ամբողջական, ճշգրիտ, պարզ և հնարավորինս թարմացված:

2. Ոչ ամբողջական կամ ոչ ճշգրիտ անձնական տվյալների դեպքում անձնական տվյալ մշակողը պարտավոր է անհրաժեշտ գործողություններ իրականացնել դրանք ամբողջացնելու, թարմացնելու, ուղղելու կամ ոչնչացնելու ուղղությամբ:

ԳԼՈՒԽ 3.

ԱՆՁՆԱԿԱՆ ՏՎՅԱԼՆԵՐ ՄՇԱԿԵԼԸ

Հոդված 7. Անձնական տվյալները մշակելու օրինականությունը

1. Անձնական տվյալներ մշակելը համարվում է օրինական, եթե,

1) տվյալները մշակվել են օրենքի պահանջների պահպանմամբ և տվյալների սուբյեկտը տվել է իր համաձայնությունը, բացառությամբ սույն օրենքով և այլ օրենքներով նախատեսված դեպքերի,

2) մշակվող տվյալները ձեռք են բերվել անձնական տվյալների հանրամատչելի աղբյուրներից:

Հոդված 8. Տվյալների սուբյեկտի համաձայնությունը

1. Անձնական տվյալներ մշակելու համար տվյալների սուբյեկտը պետք է տա իր համաձայնությունը:

2. Համաձայնության հիման վրա մշակվող տվյալները պահպանվում են այն ժամկետով, որն օբյեկտիվորեն անհրաժեշտ է տվյալներ մշակելու նպատակներն իրականացնելու համար կամ համաձայնությամբ սահմանված ժամկետով:

3. Տվյալների սուբյեկտի համաձայնությունը համարվում է տրված և մշակողն այն մշակելու իրավունք ունի, երբ.

1) մշակողին հասցեագրած և տվյալների սուբյեկտի կողմից ստորագրված փաստաթղթում նշված են անձնական տվյալները,

2) Մշակողը տվյալները ստացել է պայմանագրի հիման վրա և օգտագործում է պայմանագրի շրջանակում իրականացվող գործողությունների նպատակով:

4. Առանց տվյալների սուբյեկտի համաձայնության անձնական տվյալներ կարող են մշակվել, եթե տվյալներ մշակելն ուղղակիորեն բխում է օրենքից և ի կատարումն օրենքի պահանջների՝ այլ իրավական ակտերից:

5. Անձնական տվյալներ մշակողը կամ սույն օրենքի 13-րդ հոդվածով

նախատեսված լիազորված անձը տվյալների սուբյեկտի համաձայնությունը ստանալու նպատակով տվյալների սուբյեկտին ծանուցում է տվյալներ մշակելու մտադրության մասին:

6. Տվյալների սուբյեկտի համաձայնությունը տրվում է գրավոր կամ էլեկտրոնային եղանակով՝ հաստատված էլեկտրոնային թվային ստորագրությամբ:

7. Տվյալների սուբյեկտի համաձայնությունը ստանալու փաստն ապացուցելու, իսկ հանրամատչելի անձնական տվյալներ մշակելու դեպքում՝ դրանց հանրամատչելի լինելու փաստն ապացուցելու պարտականությունը կրում է մշակողը:

8. Տվյալների սուբյեկտի անգործունակության կամ սահմանափակ գործունակության (այդ թվում՝ անչափահաս լինելու) դեպքերում նրա անձնական տվյալները մշակելու համար համաձայնություն է տալիս տվյալների սուբյեկտի օրինական ներկայացուցիչը:

9. Տվյալների սուբյեկտի մահվան կամ դատարանի վճռով մահացած կամ անհայտ բացակայող ճանաչվելու դեպքում նրա անձնական տվյալները մշակելու համար համաձայնություն են տալիս տվյալների սուբյեկտի ժառանգները, եթե մինչ այդ տվյալների սուբյեկտը նման համաձայնություն չի տվել:

10. Տվյալների սուբյեկտի մահվան դեպքում նրա անձնական տվյալները մշակելու համար համաձայնություն չի պահանջվում, եթե մշակվող տվյալները պետք է լինեն մահացած անձի անունը, սեռը, ծննդյան և մահվան ամսաթվերը:

Հոդված 9. Անձնական տվյալներ մշակելու համաձայնությունը ստանալու նպատակով տվյալների սուբյեկտին ներկայացվող ծանուցումը

1. Անձնական տվյալներ մշակողը կամ սույն օրենքի 13-րդ հոդվածով նախատեսված լիազորված անձը տվյալների սուբյեկտի համաձայնությունը ստանալու նպատակով ծանուցում է տվյալներ մշակելու մտադրության մասին, որում պետք է նշվեն՝

- 1) տվյալների սուբյեկտի ազգանունը, անունը, հայրանունը,
- 2) անձնական տվյալների մշակման իրավական հիմքերը և նպատակը,
- 3) մշակման ենթակա անձնական տվյալների ցանկը,
- 4) անձնական տվյալների հետ կատարման ենթակա գործողությունների ցանկը, որոնց համար հայցվում է տվյալների սուբյեկտի համաձայնությունը,

5) այն անձանց շրջանակը, ում կարող է տրամադրվել անձնական տվյալները,

6) անձնական տվյալների սուբյեկտի համաձայնությունը հայցող մշակողի կամ նրա ներկայացուցչի անվանումը (ազգանունը, անունը, հայրանունը, պաշտոնը) և գտնվելու կամ հաշվառման (փաստացի բնակության) վայրը.

7) տեղեկություններ այն մասին, երբ տվյալների սուբյեկտը իրավունք կունենա պահանջել անձնական տվյալների ուղղում, ոչնչացում, տվյալների մշակման դադարեցում կամ մշակման հետ կապված այլ գործողություններ.

8) հայցվող համաձայնության գործողության ժամկետը, ինչպես նաև համաձայնությունը հետ կանչելու կարգը և դրա հետևանքները:

Հոդված 10. Հանրամատչելի անձնական տվյալներ

1. Տվյալների սուբյեկտի համաձայնությամբ կամ օրենքով նախատեսված դեպքերում կարող է սահմանվել անձնական տվյալների հանրամատչելի տեղեկատվության ռեժիմ (հեռախոսային տեղեկատուներ, հասցեների գրքեր, կենսագրական տեղեկատուներ, մասնավոր հայտարարություններ, եկամուտների հայտարարագրում և այլն):

2. Հանրամատչելի են անձի անունը, ազգանունը, ծննդյան օրը, վայրը, հաշվառման վայրը, մահվան վայրը, ամսաթիվը:

3. Տվյալների սուբյեկտի վերաբերյալ տեղեկությունները, բացառությամբ սույն հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված տեղեկությունների, կարող են հանվել անձնական տվյալների հանրամատչելի աղբյուրներից տվյալների սուբյեկտի պահանջով կամ դատարանի որոշմամբ:

4. Պայմանագրի հիման վրա մշակվող տվյալները կարող են հանվել անձնական տվյալների հանրամատչելի աղբյուրներից փոխադարձ համաձայնությամբ կամ դատական կարգով՝ պայմանագիրը լուծելու կամ փոփոխելու դեպքում:

Հոդված 11. Հատուկ կատեգորիայի անձնական տվյալներ մշակելու առանձնահատկությունները

1. Առանց անձի համաձայնության արգելվում է հատուկ կատեգորիայի անձնական տվյալներ մշակելը, բացառությամբ սույն հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված դեպքերի:

2. Հատուկ կատեգորիայի անձնական տվյալներ կարող են մշակվել առանց տվյալների սուբյեկտի համաձայնության եթե՝

1) անձնական տվյալի մշակումը նախատեսված է օրենքով.

2) անձնական տվյալների մշակումն իրականացվում է պետության կողմից երաշխավորված բժշկական օգնություն և սպասարկում կազմակերպելու կամ հիվանդություն կանխարգելելու, հսկելու կամ բժշկական օգնություն և սպասարկում տրամադրելու, կամ պետության կողմից իրականացվող ծրագրերի շրջանակում առողջապահական այլ միջոցառումներ կազմակերպելու և իրականացնելու նպատակներով.

3. Սույն հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված անձնական տվյալների մշակումն անհապաղ դադարեցվում է, եթե վերացել են դրա իրականացման հիմքերը:

Հոդված 12. Կենսաչափական անձնական տվյալներ մշակելու առանձնահատկությունները

1. Կենսաչափական անձնական տվյալներ կարող են մշակվել միայն տվյալների սուբյեկտի համաձայնությամբ, բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի և եթե օրենքով հետապնդվող նպատակը հնարավոր է իրականացնել միայն այդ կենսաչափական տվյալները մշակելու միջոցով:

Հոդված 13. Պատվիրատուի առաջադրանքով անձնական տվյալների մշակումը լիազորված անձի կողմից

1. Անձնական տվյալները կարող են մշակվել նաև պատվիրատուի առաջադրանքով լիազորված անձի կողմից:

2. Առաջադրանքը տրվում է գրավոր, որի մեջ պետք է շարադրված լինեն անձնական տվյալներ մշակելու իրավական հիմքերը և պայմանները, նպատակը, մշակման ենթակա անձնական տվյալների ցանկը, տվյալների սուբյեկտների շրջանակները, այն անձանց շրջանակը, ում կարող են տրամադրվել անձնական տվյալները, անձնական տվյալների պաշտպանության տեխնիկական և կազմակերպչական միջոցառումները և անհրաժեշտ այլ տեղեկություններ:

3. Անձնական տվյալները մշակվում են միայն առաջադրանքի շրջանակներում: Առաջադրանքի շրջանակներում անձնական տվյալների մշակման համար պատասխանատու է պատվիրատուն: Եթե առաջադրանքը չի համապատասխանում սույն օրենքի կամ անձնական տվյալների մշակումը կարգավորող այլ օրենքների պահանջներին, ապա անձնական տվյալներ մշակողը պետք է այդ մասին տեղեկացնի պատվիրատուին և հրաժարվի մշակումից:

4. Անձնական տվյալները պետական և (կամ) տեղական ինքնակառավարման մարմինների, պետական և (կամ) համայնքային հիմնարկների և կազմակերպությունների առաջադրանքով մշակվում են սույն օրենքի պահանջների պահպանմամբ:

5. Այլ օրենքներով և պայմանագրերով կարող են սահմանվել լիազորված անձի կողմից անձնական տվյալների մշակման կարգի և պայմանների հետ կապված առանձնահատկություններ:

ԳԼՈՒԽ 3.

ՏՎՅԱԼՆԵՐԻ ՍՈՒԲՅԵԿՏԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԸ

Հոդված 14. Տվյալների սուբյեկտի՝ իր անձնական տվյալների վերաբերյալ տեղեկություններ ստանալու իրավունքը

1. Տվյալների սուբյեկտն իրավունք ունի տեղեկություններ ստանալ իրեն վերաբերող անձնական տվյալներին, դրանց նպատակների, անձնական տվյալները

մշակողի, նրա գտնվելու վայրի, այն անձանց շրջանակի մասին, ում կարող են տրամադրվել անձնական տվյալները:

2. Տվյալների սուբյեկտն իրավունք ունի ծանոթանալ իր անձնական տվյալներին, մշակողից պահանջել ուղղել, ուղեփակել կամ ոչնչացնել իր անձնական տվյալները, եթե անձնական տվյալները ամբողջական կամ ճշգրիտ չեն կամ հնացած են կամ ձեռք են բերվել անօրինական ճանապարհով կամ անհրաժեշտ չեն մշակելու նպատակներին հասնելու համար:

3. Մշակողի կողմից տվյալների սուբյեկտին անձնական տվյալների վերաբերյալ տեղեկությունները պետք է տրամադրվեն հասանելի ձևով և չպետք է պարունակեն տվյալների այլ սուբյեկտի վերաբերող անձնական տեղեկություններ:

4. Տվյալների սուբյեկտին անձնական տվյալները տրամադրվում են տվյալների սուբյեկտի կամ վերջինիս՝ լիազորագրով հանդես եկող ներկայացուցչի կամ օրինական ներկայացուցչի (այսուհետ՝ ներկայացուցիչ) գրավոր հարցման հիման վրա: Հարցումը կարող է ներկայացվել էլեկտրոնային եղանակով՝ հաստատված էլեկտրոնային թվային ստորագրությամբ:

5. Տվյալների սուբյեկտն իրավունք ունի տեղեկատվություն ստանալ իր անձնական տվյալների մշակման վերաբերյալ, այդ թվում՝

1) անձնական տվյալները մշակելու փաստը հաստատելու և մշակելու նպատակի վերաբերյալ.

2) անձնական տվյալները մշակելու եղանակների վերաբերյալ.

3) այն սուբյեկտների վերաբերյալ, ում տրամադրվել կամ կարող են տրամադրվել անձնական տվյալները.

4) մշակվող անձնական տվյալների ցանկի և դրանք ձեռքբերելու աղբյուրի վերաբերյալ.

5) անձնական տվյալները մշակելու ժամկետների վերաբերյալ.

6) անձնական տվյալները մշակելու հետևանքով տվյալների սուբյեկտի համար առաջացող հնարավոր իրավական հետևանքների վերաբերյալ:

6. Տեղեկությունները տվյալների սուբյեկտին տրամադրվում են անվճար, եթե օրենքով այլ բան նախատեսված չէ:

7. Տվյալների սուբյեկտի՝ իր անձնական տվյալների վերաբերյալ տեղեկություններ ստանալու իրավունքը կարող է սահմանափակվել միայն օրենքով կամ, եթե հայցվող տեղեկությունները հանրամատչելի ձևով հասանելի են:

Հոդված 15. Տվյալների սուբյեկտի իրավունքներն անձնական տվյալների մշակման հիման վրա որոշումներ ընդունելիս

1. Արգելվում է անձնական տվյալներ մշակելու նպատակներից չբխող այնպիսի որոշումներ ընդունելը, որոնք տվյալների սուբյեկտի համար առաջացնում են իրավական հետևանքներ կամ այլ կերպ առնչվում նրա իրավունքներին ու օրինական շահերին, բացառությամբ սույն հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված դեպքերի:

2. Անձնական տվյալների մշակման հիման վրա տվյալների սուբյեկտի համար իրավական հետևանքներ առաջացնող կամ այլ կերպ նրա իրավունքներին ու օրինական շահերին առնչվող որոշումները կարող են ընդունվել տվյալների սուբյեկտի համաձայնությամբ կամ օրենքով նախատեսված դեպքերում:

Հոդված 16. Մշակողի գործողությունները կամ անգործությունը բողոքարկելու իրավունքը

1. Եթե տվյալների սուբյեկտը համարում է, որ իր անձնական տվյալների մշակումն իրականացնում է սույն օրենքի պահանջների խախտմամբ կամ այլ կերպ խախտում է իր իրավունքներն ու ազատությունները, ապա նա իրավունք ունի մշակողի գործողությունները կամ անգործությունը բողոքարկել անձնական տվյալների պաշտպանության լիազոր մարմին կամ դատական կարգով:

2. Տվյալների սուբյեկտն ունի օրենքով սահմանված կարգով վնասի հատուցման իրավունք:

ԳԼՈՒԽ 4.

ԱՆՁՆԱԿԱՆ ՏՎՅԱԼՆԵՐ ՄՇԱԿՈՂԻ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Հոդված 17. Անձնական տվյալներ մշակողի պարտականությունները անձնական տվյալները հավաքելու ընթացքում

1. Անձնական տվյալները հավաքելու ընթացքում մշակողը պարտավոր է տվյալների սուբյեկտի պահանջով նրան տրամադրել սույն օրենքի 14-րդ հոդվածի 5-րդ մասով նախատեսված տեղեկատվությունը:

2. Մշակողը պարտավոր է տվյալների սուբյեկտին պարզաբանել անձնական տվյալները չտրամադրելու հետևանքները:

3. Եթե անձնական տվյալները ստացվել են ոչ տվյալների սուբյեկտից, բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի, ինչպես նաև հանրամատչելի անձնական տվյալների, ապա մշակողը մինչև այդպիսի անձնական տվյալների մշակումը պարտավոր է տվյալների սուբյեկտին տրամադրել հետևյալ տեղեկատվությունը.

1) մշակողի կամ նրա ներկայացուցչի անվանումը (ազգանունը, անունը, հայրանունը), և գտնվելու կամ հաշվառման (փաստացի բնակության) վայրը.

2) անձնական տվյալների մշակման նպատակը և իրավական հիմքը.

3) անձնական տվյալների հավանական օգտագործողների շրջանակը.

4) տվյալների սուբյեկտի՝ սույն օրենքով սահմանված իրավունքները:

Հոդված 18. Անձնական տվյալներ մշակելու անվտանգության ապահովման միջոցները և մշակողի պարտականությունները

1. Անձնական տվյալները մշակելու ընթացքում մշակողը պարտավոր է ձեռնարկել անհրաժեշտ գործողություններ, այդ թվում՝ կազմակերպչական և տեխնիկական համապատասխան միջոցառումներ հավաքվող տվյալների հավաստիությունը, նպատակներին համապատասխանությունը, թարմացված լինելը ապահովելու, հնարավոր սխալները բացահայտելու և ուղղելու ուղղությամբ:

2. Մշակողը պարտավոր է ոչնչացնել կամ ուղեփակել անձնական այն տվյալները, որոնք անհրաժեշտ չեն օրինական նպատակին հասնելու համար:

3. Անձնական տվյալները մշակելու ընթացքում մշակողը պարտավոր է օգտագործել գաղտնագրման միջոցներ՝ ապահովելու համար անձնական տվյալներ պարունակող տեղեկատվական համակարգերի պաշտպանվածությունը պատահական կորստից, տեղեկատվական համակարգեր անօրինական մուտք գործելուց, անձնական տվյալների անօրինական օգտագործումից, ձայնագրումից, ոչնչացումից, վերափոխումից, ուղեփակումից, կրկնօրինակումից, տարածումից և այլն:

4. Մշակողը պարտավոր է կանխել անձնական տվյալների մշակման համապատասխան տեխնոլոգիաների մատչելիությունը չլիազորված անձանց համար և ապահովել, որ այդ համակարգերի օրինական օգտագործողի համար հասանելի լինեն միայն իր կողմից մշակման ենթակա տվյալները և այն տվյալները, որոնցից վերջինիս թույլատրված է օգտվել:

5. Տեղեկատվական համակարգերում օրենսդրության հիման վրա անձնական տվյալները մշակելու անվտանգությունը ապահովելուն ներկայացվող պահանջները, կենսաչափական անձնական տվյալների նյութական կրիչներին և տեղեկատվական համակարգերից դուրս այդ անձնական տվյալները պահպանելու տեխնոլոգիաներին ներկայացվող պահանջները կարող են սահմանվել Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշմամբ:

6. Սույն հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված պահանջների կատարման նկատմամբ հսկողությունն իրականացնում է անձնական տվյալների պաշտպանության լիազոր մարմինը՝ առանց տեղեկատվական համակարգերում մշակվող անձնական տվյալներին ծանոթանալու, դրանք կրկնօրինակելու և օգտագործելու իրավունքի:

7. Տեղեկատվական համակարգերից դուրս կենսաչափական անձնական տվյալների օգտագործումն ու պահպանումը կարող են իրականացվել միայն այնպիսի նյութական կրիչների միջոցով, տեխնոլոգիաների կիրառմամբ կամ ձևերով, որոնք ապահովում են այդ տվյալների պաշտպանվածությունը դրանց անօրինական մուտք գործելուց, անձնական տվյալների անօրինական օգտագործումից, ոչնչացումից, վերափոխումից, ուղեփակումից, կրկնօրինակումից, տարածումից և այլն:

8. Անձնական տվյալներ մշակողները կամ սույն օրենքով նախատեսված այլ անձինք պարտավոր են պահպանել անձնական տվյալների գաղտնիությունը ինչպես անձնական տվյալները մշակելու հետ առնչվող ծառայողական կամ աշխատանքային պարտականությունները կատարելու ընթացքում, այնպես էլ՝ դրա ավարտից հետո:

Հոդված 19. Մշակողի պարտականությունները տվյալների սուբյեկտի կամ անձնական տվյալների պաշտպանության լիազոր մարմնի գրավոր հարցումը ստանալու դեպքում

1. Մշակողը պարտավոր է սույն օրենքի 14-րդ հոդվածով սահմանված կարգով տվյալների սուբյեկտին տեղեկատվություն տրամադրել տվյալների սուբյեկտի վերաբերյալ անձնական տվյալների առկայության մասին, ինչպես նաև հնարավորություն ընձեռել ծանոթանալու դրանց տվյալների սուբյեկտի գրավոր հարցումը ստանալուց հետո 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

2. Տվյալների սուբյեկտի գրավոր հարցման հիման վրա տվյալների սուբյեկտի վերաբերյալ անձնական տվյալների առկայության մասին տեղեկատվությունը կամ անձնական տվյալները տրամադրելը մերժելու դեպքում մշակողը պարտավոր է տվյալների սուբյեկտին հարցումը ստանալու օրվանից 7 աշխատանքային օրվա ընթացքում տրամադրել մերժման մասին պատճառաբանված գրավոր որոշում՝ հղում կատարելով այն օրենքի դրույթներին, որոնք հիմք են հանդիսացել տվյալներ տրամադրելը մերժելու համար:

3. Մշակողը պարտավոր է տվյալների սուբյեկտին հնարավորություն ընձեռել անվճար ծանոթանալու տվյալների սուբյեկտին վերաբերող անձնական տվյալներին, ինչպես նաև դրանցում կատարել անհրաժեշտ ուղղումներ, ոչնչացնել կամ ուղեփակել դրանք տվյալների սուբյեկտի կողմից այնպիսի տեղեկություններ ներկայացվելու դեպքում, որոնք հաստատում են, որ այդ անձնական տվյալները ամբողջական կամ ճշգրիտ չեն, հնացած են, ստացվել են անօրինական ճանապարհով կամ անհրաժեշտ չեն մշակելու նպատակի համար: Մշակողը պարտավոր է կատարված ուղղումների և ձեռնարկված միջոցների մասին տեղեկացնել տվյալների սուբյեկտին կամ նրա ներկայացուցչին և երրորդ անձանց, որոնց փոխանցվել են տվյալների սուբյեկտի անձնական տվյալները:

4. Մշակողը պարտավոր է անձնական տվյալների պաշտպանության լիազոր մարմնի գրավոր հարցման հիման վրա նրա գործունեության իրականացման համար անհրաժեշտ տեղեկատվությունը տրամադրել հարցումը ստանալու օրվանից 7 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

Հոդված 20. Մշակողի պարտականությունները անձնական տվյալներ մշակելու ընթացքում թույլ տված օրենսդրության խախտումները վերացնելիս, անձնական տվյալները ուղղելիս, ուղեփակելիս և ոչնչացնելիս

1. Տվյալների սուբյեկտի կամ անձնական տվյալների պաշտպանության լիազոր մարմնի հարցման հիման վրա անձնական տվյալների հավաստիությունը կամ մշակելու օրինականությունը վիճարկվելու դեպքում մշակողը պարտավոր է ուղեփակել տվյալների սուբյեկտին վերաբերող անձնական տվյալները՝ սկսած հարցումը ստանալու պահից մինչև ստուգման գործողությունների ավարտը:

2. Անձնական տվյալների ոչ ճշգրիտ լինելը հաստատվելու դեպքում մշակողը պարտավոր է տվյալների սուբյեկտի կամ անձնական տվյալների պաշտպանության լիազոր մարմնի ներկայացրած փաստաթղթերի կամ այլ անհրաժեշտ փաստաթղթերի հիման վրա ուղղել անձնական տվյալները և վերացնել դրանց ուղեփակումը:

3. Անձնական տվյալների հետ իրականացվող անօրինական գործողություններ հայտնաբերելու դեպքում մշակողը պարտավոր է 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում վերացնել թույլ տված խախտումները: Խախտումները վերացնելու անհնարինության դեպքում մշակողը պարտավոր է անհապաղ ոչնչացնել անձնական տվյալները: Խախտումները վերացնելու կամ անձնական տվյալները ոչնչացնելու մասին մշակողը պարտավոր է 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում տեղեկացնել տվյալների սուբյեկտին կամ նրա ներկայացուցչին, իսկ այն դեպքում, երբ հարցումը ստացվել է անձնական տվյալների պաշտպանության լիազոր մարմնից՝ նաև այդ մարմնին:

4. Անձնական տվյալները մշակելու նպատակին հասնելու դեպքում մշակողը պարտավոր է անհապաղ դադարեցնել տվյալներ մշակելը, եթե այլ բան նախատեսված չէ օրենքով:

5. Տվյալների սուբյեկտի համաձայնությունը հետ կանչվելու դեպքում մշակողը պարտավոր է դադարեցնել անձնական տվյալներ մշակելը և ոչնչացնել տվյալները հետևանքը ստանալու օրվան հաջորդող 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում, եթե այլ բան նախատեսված չէ տվյալների սուբյեկտի և մշակողի փոխադարձ համաձայնությամբ կամ օրենքով: Մշակողը պարտավոր է ոչնչացնելու պահից 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում տվյալների սուբյեկտին տեղեկացնել անձնական տվյալները ոչնչացնելու մասին:

6. Սույն հոդվածի 4-րդ և 5-րդ մասերը չեն տարածվում պայմանագրի հիման վրա անձնական տվյալներ մշակելու դեպքերի վրա:

Հոդված 21. Անձնական տվյալները մշակելու վերաբերյալ ծանուցումը

1. Մշակողը մինչև անձնական տվյալները մշակելը իրավունք ունի անձնական տվյալների պաշտպանության լիազոր մարմնին ծանուցել տվյալների մշակելու մտադրության մասին: Մշակողը լիազոր մարմնի պահանջով պարտավոր է ծանուցում ուղարկել լիազոր մարմնի:

3. Ծանուցման մեջ նշվում են հետևյալ տեղեկությունները՝

1) մշակողի և/կամ լիազորված անձի անվանումը (ազգանունը, անունը, հայրանունը) և գտնվելու վայրը.

2) անձնական տվյալներ մշակելու նպատակը և իրավական հիմքերը.

3) անձնական տվյալների շրջանակը.

4) տվյալների սուբյեկտների շրջանակը.

5) անձնական տվյալների հետ կատարվող գործողությունների ցանկը, մշակողի կողմից անձնական տվյալների մշակման եղանակների ընդհանուր նկարագիրը.

6) այն միջոցների նկարագիրը, որոնք մշակողը պարտավորվում է իրականացնել անձնական տվյալները մշակելու անվտանգության ապահովման ուղղությամբ.

7) անձնական տվյալների մշակումը սկսելու ամսաթիվը.

8) անձնական տվյալների մշակումն ավարտելու ժամկետները և/կամ պայմանները:

4. Անձնական տվյալների պաշտպանության լիազոր մարմինը ծանուցումը ստանալուց հետո 30 օրվա ընթացքում սույն հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված տեղեկությունները, ինչպես նաև տվյալ ծանուցումն ուղարկելու ամսաթվի վերաբերյալ տեղեկությունները մուտքագրում է մշակողների ռեեստր:

5. Մշակողի վրա չեն կարող դրվել անձնական տվյալների պաշտպանության լիազոր մարմնի կողմից անձնական տվյալներ մշակելու վերաբերյալ ծանուցման քննարկման, ինչպես նաև տեղեկությունները մշակողների ռեեստր մուտքագրելու հետ կապված ծախսերը:

6. Այն դեպքում, երբ մշակողի կողմից ներկայացված սույն հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված տեղեկությունները լրիվ կամ ճշգրիտ չեն, անձնական տվյալների պաշտպանության լիազոր մարմինն իրավունք ունի մշակողից պահանջել հստակեցնել ներկայացված տեղեկությունները մինչև դրանք մշակողների ռեեստր մուտքագրելը:

7. Սույն հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված տեղեկությունների փոփոխման դեպքում մշակողը պարտավոր է փոփոխությունների մասին ծանուցել անձնական տվյալների պաշտպանության լիազոր մարմնին՝ փոփոխություններն ի հայտ գալու օրվանից 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

ԳԼՈՒԽ 5.

ԱՆՁՆԱԿԱՆ ՏՎՅԱԼՆԵՐ ՄՇԱԿԵԼՈՒ

ՕՐԻՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ՀՍԿՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ.

Հոդված 22 . Անձնական տվյալների պաշտպանության լիազոր մարմինը

1. Անձնական տվյալների պաշտպանության լիազոր մարմինը անկախ է և գործում է սույն օրենքին համապատասխան՝ ՀՀ կառավարության որոշմամբ սահմանված կարգով և կառուցվածքով:

2. Անձնական տվյալների պաշտպանության լիազոր մարմնի իրավասություններն են՝

1) իր նախաձեռնությամբ կամ համապատասխան դիմումի հիման վրա անձնական տվյալների մշակման համապատասխանությունը ստուգելը սույն օրենքի պահանջներին.

2) վարչական վարույթներ իրականացնելը.

4) սույն օրենքի պահանջների խախտման դեպքում վարչական պատասխանատվություն կիրառելը.

5) անձնական տվյալներ մշակելը արգելափակել, կասեցնել կամ դադարեցնել պահանջելը

6) օրենքով նախատեսված հիմքերի առկայության դեպքում մշակողից անձնական տվյալների ուղղում, փոփոխում, ուղեփակում կամ ոչնչացում պահանջելը.

7) անձնական տվյալներ մշակելը արգելելը.

8) մշակողների ռեեստր վարելը.

9) դիմում է դատարան իր որոշումների կատարումը հարկադրելու պահանջով.

10) իր գործունեության ընթացքում քրեաիրավական բնույթի խախտումների վերաբերյալ կասկածներ ի հայտ գալու դեպքում իրավապահ մարմիններին այդ մասին հաղորդում ներկայացնելը

11) անձնական տվյալների մասին օրենսդրության կատարելագործման ուղղությամբ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանը առաջարկություններ ներկայացնելը.

12) անձնական տվյալների պաշտպանության ոլորտում միջազգային համագործակցություն իրականացնելը

13) օրենքով սահմանված այլ լիազորություններ իրականացնելը:

4. Անձնական տվյալների պաշտպանության լիազոր մարմինը իրավունք ունի ստուգել տվյալներ մշակողի կամ լիազորված անձի՝ տվյալներ մշակելու համար օգտագործվող սարքերը և փաստաթղթերը, այդ թվում՝ առկա տվյալները և համակարգչային ծրագրերը:

5. Անձնական տվյալների պաշտպանության լիազոր մարմինը պարտավոր է՝

1) պահպանել իր գործունեության ընթացքում իրեն վստահված կամ հայտնի դարձած անձնական տվյալների գաղտնիությունը.

2) ապահովել տվյալների սուբյեկտի իրավունքների պաշտպանությունը.

3) քննել անձնական տվյալների մշակմանը վերաբերող հարցերով ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց դիմումները և իր լիազորությունների սահմաններում ընդունել որոշումներ:

4) միջոցներ ձեռնարկել տվյալների սուբյեկտների իրավունքների պաշտպանության եղանակների կատարելագործման ուղղությամբ:

5) տարեկան մեկ անգամ ներկայացնել հրապարակային հաշվետվություն անձնական տվյալների պաշտպանության բնագավառում առկա իրավիճակի և նախորդ տարվա գործունեության վերաբերյալ:

6. Անձնական տվյալների պաշտպանության լիազոր մարմնի որոշումները կարող են բողոքարկվել դատական կարգով:

7. Անձնական տվյալների պաշտպանության լիազոր մարմնի գործունեությունը ֆինանսավորվում է պետական բյուջեի միջոցների հաշվին:

8. Անձնական տվյալների պաշտպանության լիազոր մարմնին կից կարող է հասարակական հիմունքներով գործել խորհրդատվական մարմին, որի ձևավորման ու գործունեության կարգը սահմանվում է անձնական տվյալների պաշտպանության լիազոր մարմնի ղեկավարի հրամանով:

Հոդված 23. Անձնական տվյալների պաշտպանության լիազոր մարմնի ղեկավարի նշանակումը, լիազորությունների դադարումը և նրան ներկայացվող պահանջները

1. Անձնական տվյալների պաշտպանության լիազոր մարմնի ղեկավարը նշանակվում է 5 տարի ժամկետով՝ ՀՀ վարչապետի կողմից ՀՀ արդարադատության նախարարի ներկայացմամբ՝ իրավապաշտպան գործունեություն իրականացնող առնվազն հինգ հասարակական կազմակերպությունների համատեղ առաջարկությունների հիման վրա: ՀՀ արդարադատության նախարարի կողմից ՀՀ վարչապետին ներկայացվող լիազոր մարմնի ղեկավարի թեկնածուն պետք է լինի հասարակական կազմակերպությունների առաջարկած թեկնածությունների ցանկից:

2. Միևնույն անձը չի կարող երկու անգամ անընդմեջ նշանակվել անձնական տվյալների պաշտպանության լիազոր մարմնի ղեկավարի պաշտոնում:

3. Անձնական տվյալների պաշտպանության լիազոր մարմնի ղեկավարը ղեկավարում և վերահսկում է անձնական տվյալների պաշտպանության լիազոր մարմնի գործունեությունը և պատասխանատու է անձնական տվյալների պաշտպանության լիազոր մարմնի լիազորությունների իրականացման համար:

4. Անձնական տվյալների պաշտպանության լիազոր մարմնի ղեկավարը՝

1) պետք է ունենա իրավաբանական բարձրագույն կրթություն, բարձր հեղինակություն և առնվազն հինգ տարվա մասնագիտական աշխատանքային փորձ:

2) չի կարող զբաղվել ձեռնարկատիրական գործունեությամբ, լինել որևէ կուսակցության ղեկավար մարմնի անդամ, զբաղեցնել պաշտոն պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմիններում, առևտրային կազմակերպություններում, կատարել այլ վճարովի աշխատանք, բացի գիտական, մանկավարժական և ստեղծագործական աշխատանքից.

3) պետք է զերծ մնա իր անկախությունը և անաչառությունը կասկածի տակ դնող գործողություններից:

5. Անձնական տվյալների պաշտպանության լիազոր մարմնի ղեկավար չի կարող լինել այն անձը, ով՝

1) դատարանի վճռով ճանաչվել է անգործունակ կամ սահմանափակ գործունակ.

2) դատապարտվել է հանցագործության համար, և դատվաժույթները սահմանված կարգով հանված կամ մարված չէ.

3) դատավճռով զրկվել է իրավաբանական կամ մասնագիտական այլ ոլորտներում պաշտոն զբաղեցնելու կամ գործունեությամբ զբաղվելու իրավունքից:

6. Անձնական տվյալների պաշտպանության լիազոր մարմնի ղեկավարի լիազորությունները դադարում են, եթե՝

1) նա դիմում է այդ մասին.

2) լրացել է նրա 65 տարին (պաշտոնավարման տարիքը) կամ լրացել է պաշտոնավարման ժամկետը

3) ընտրվել կամ նշանակվել է այլ պաշտոնում կամ անցել է անձնական տվյալների պաշտպանության լիազոր մարմնի ղեկավարի պաշտոնի հետ անհամատեղելի այլ աշխատանքի

4) հիվանդության կամ ֆիզիկական արատի պատճառով ծառայողական պարտականությունների կատարման անհնարինության դեպքում

5) ժամանակավոր անաշխատունակության հետևանքով ավելի քան 120 օր անընդմեջ կամ վերջին տասներկու ամսվա ընթացքում ավելի քան 140 օր ծառայության չներկայանալու դեպքում՝ չհաշված հղիության և ծննդաբերության կամ երեխային խնամելու համար արձակուրդը

6) ավելի քան հինգ օր անընդմեջ առանց հարգելի պատճառի չի ներկայացել աշխատանքի

7) դատարանի՝ օրինական ուժի մեջ մտած վճռի հիման վրա նա ճանաչվել է անգործունակ, սահմանափակ գործունակ, անհայտ բացակայող կամ մահացած

8) նրա նկատմամբ դատարանի մեղադրական դատավճիռն օրինական ուժի մեջ մտնելու դեպքում:

ԳԼՈՒԽ 6.

ԱՆՁՆԱԿԱՆ ՏՎՅԱԼՆԵՐԸ ԱՅԼ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՓՈԽԱՆՑԵԼԸ

Հոդված 24. Անձնական տվյալները այլ պետությունների փոխանցելը

1. Անձնական տվյալները Հայաստանի Հանրապետությունից այլ պետություն կարող է փոխանցվել Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրով կամ օրենքով նախատեսված դեպքերում՝ միայն տվյալների պաշտպանության բավարար մակարդակ ապահովելով:

2. Անձնական տվյալները այլ պետություն փոխանցելը պետք է համապատասխանի անձնական տվյալներ հավաքելու նպատակին:

Անձնական տվյալները կարող են նաև այլ պետություններին փոխանցվել, եթե առկա է անձնական տվյալների սուբյեկտի համաձայնությունը:

ԳԼՈՒԽ 7.

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ ՍՈՒՅՆ ՕՐԵՆՔԻ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐԸ ԽԱԽՏԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Հոդված 25. Պատասխանատվությունը սույն օրենքի պահանջները խախտելու համար

1. Սույն օրենքի պահանջների խախտումն առաջացնում է օրենքով սահմանված պատասխանատվություն:

ԳԼՈՒԽ 8.

ԵԶՐԱՓՈՒԿ ԿԻՉ ՄԱՍ ԵՎ ԱՆՑՈՒՄԱՅԻՆ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 26. Եզրափակիչ մաս

1. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

2. Սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելու պահից ուժը կորցրած ճանաչել «Անհատական տվյալների մասին» Հայաստանի Հանրապետության 2002 թվականի հոկտեմբերի 8-ի ՀՕ-422-Ն օրենքը:

Հոդված 27. Անցումային դրույթներ

1. Սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո մինչև սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելը մշակվող անձնական տվյալների մշակումը շարունակվում է իրականացվել սույն օրենքով սահմանված կարգով:

2. Անձնական տվյալների տեղեկատվական համակարգերը պետք է համապատասխանացվեն սույն օրենքի պահանջներին մինչև 2017 թվականի հունվարի 1-ը:

3. Այն մշակողները, ովքեր անձնական տվյալներ մշակել են մինչև սույն օրենքն ուժի մտնելը և շարունակում են անձնական տվյալներ մշակել սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո, պարտավոր են սույն օրենքի 21-րդ հոդվածով նախատեսված ծանուցումն ուղարկել անձնական տվյալների պաշտպանության լիազոր մարմին մինչև 2015 թվականի հուլիսի 1-ը: